

14 mei 2005

Opvoeden doe je zo!

Op de Nationale Wijkbeurs 2005 weet de Utrechtse Marokkaanse vrouwenorganisatie Al Amal de aandacht van een tiental mensen vast te houden. Al Amal betekent in het Arabisch hoop. De hoop dat de positie van de Marokkaanse vrouw in de Nederlandse samenleving verbetert. Het logo van Al Amal bestaat onder andere uit een sleutel die symbool staat voor opening naar de Nederlandse samenleving. Het accent in deze workshop ligt vooral op de opvoedingscursus die speciaal is ontwikkeld voor Marokkaanse moeders in het Utrechtse Kanaleneiland.

Al Amal organiseert verschillende activiteiten, variërend van opvoedingsvoorlichting tot dagopvang voor vrouwen van 55 jaar en ouder in het Bernadotte Centrum.

De kracht van Al Amal

Fatouch Chanaat, voorzitter van Al Amal, samen met Francis Bock van WijkAlliantie.

Als enige Marokkaanse vrouwenorganisatie valt Al Amal op tussen de vijf Marokkaanse mannelijke organisaties in Kanaleneiland. *'We zijn een afspiegeling van onze achterban, dat is de kracht van Al Amal,'* aldus Fatouch Chanaat, voorzitter van Al Amal. De vrouwengroep Al Amal weet momenteel ongeveer 200 vrouwen te bereiken, waaronder ook de vrouwen die vrij geïsoleerd leven. Hiermee vult Al Amal een brugfunctie naar de Nederlandse samenleving.

Laagdrempeligheid en vertrouwen zijn de sleutelwoorden voor het bereiken van de vrouwen. Om het vertrouwen te behouden moeten de initiatiefnemers van Al Amal bij alles wat ze doen stil staan bij hun achterban. Zo weigert de vrouwengroep Al Amal om op de foto te gaan, want dit kan schadelijk zijn voor het gewonnen vertrouwen.

Islam dient als brug naar de Nederlandse cultuur

Marokkaanse moeders tonen veel belangstelling voor het thema opvoeden. Ze komen steeds meer voor verschillende vragen te staan. Hun kinderen moeten in meerdere contexten en netwerken functioneren, ze zijn niet alleen Marokkaans maar ook Nederlands en moslim.

Met de opvoedingscursus stelt Al Amal zich ten doel om het bewustwordingsproces van de vrouwen over hun rol als opvoeder op gang te brengen. Het is een voortraject op het aanbod van GG&GD. Aansluitend hierop gaan vrouwen naar de volgende fase, waar het accent ligt op het belang van beloningen en straffen. Fatima Zohra Berkani (een van de leden van de Al Amal Vrouwengroep) is werkzaam bij GG&GD, waar de vrouwen naar doorverwezen worden.

Voor de vrouwengroep Al Amal is het de kunst om vrouwen te laten zien hoe zij het een met het ander kunnen combineren. De moeders geven aan hun kinderen te willen opvoeden vanuit het gedachtegoed van de Islam. Al Amal voorziet hierin door de vertaalslag te maken vanuit de Islam naar de Nederlandse cultuur. Dit doen ze door de vrouwen te wijzen op de overeenkomsten. De vrouwen worden tevens gestimuleerd om de Marokkaanse cultuur, Nederlandse cultuur en de Islam met elkaar te vergelijken en open te staan voor andere culturen.

Een aantal workshopdeelnemers willen weten of er ergens in het traject van de opvoedingsvoorlichting een moment is waarop de Marokkaanse vrouwen in contact komen met Nederlandse vrouwen. Kennis maken met vrouwen van andere culturen is juist belangrijk om de brug te maken naar de Nederlandse samenleving. Hoewel er ook Nederlandse vrouwen deelnemen aan activiteiten zoals kooklessen en Arabische lessen gebeurt dat nog niet bij de opvoedingscursus. Fatima Zohra Berkani ziet het ook als de verantwoordelijkheid van de GG&GD om die mix te maken. Dan zijn de vrouwen immers een stap verder in het veranderingsproces.

Een ingang vinden bij de vrouwen

Aan de hand van een tweetal stellingen ontstaat er een levendige discussie. De workshop-deelnemers zien eindelijk hun kans om een aantal prangende vragen te stellen. Een deelneemster uit Amsterdam Oost, vertelt dat haar dochter regelmatig seksistische opmerkingen naar haar hoofd geslingerd krijgt van Marokkaanse jongemannen. Ze vraagt de vrouwengroep Al Amal recht op de vrouw af hoe ze dit aanpakken. De vrouwengroep Al Amal geeft als antwoord hierop dat ze onder andere gebruik maken van islamdeskundigen die gastlessen geven aan de moeders. Onderwerpen als respect naar meisjes/vrouwen, seksualiteit, loverboys komen daarin naar voren. Moeders behoren zich bewust te zijn dat het uitdragen van respect heel vroeg begint bij kinderen.

‘We moeten af van die ballonnetjes tussen ons. Spreek mensen aan, zet de eerste stap en maak contact,’ aldus Fatouch Chanaat. Uit de reacties van de deelnemers blijkt dat dit makkelijker is gezegd dan gedaan. Een deelneemster uit Zuilen vraagt: *‘Maar hoe dan? Ik heb wel de behoefte om een praatje te maken, maar weet niet hoe.’* Een ander deelneemster zegt: *‘Ik durf niet, wie ben ik om mijn Marokkaanse buurvrouw te vragen of ze een kopje koffie met me wil drinken. Misschien staat ze daar helemaal niet op te wachten.’*

Een Amsterdamse opbouwwerkster, initiatiefnemer van het *Beste Burenproject* in de Pijp zucht wanneer ze de groep laat weten dat ze de Marokkaanse mannen en jongeren wel bereiken, maar helaas geen ingang vinden bij de Marokkaanse vrouwen. Zo zijn een aantal oudere Marokkaanse mannen met hen meegekomen naar de Nationale Wijkbeurs, maar geen een van de Marokkaanse vrouwen. Als antwoord hierop komen handige tips vanuit de groep naar voren. Tips zoals: netwerken, sleutelfiguren inzetten en op het niveau van de vrouwen beginnen. Zo is het nog te vroeg om bijeenkomsten te organiseren voor mannen én vrouwen tesamen.

‘Waar blijven de vaders in dit geheel,’ wordt er gevraagd. Zijn zij ook niet verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen? Mochten ze in de veronderstelling zijn dat de opvoedingscursus alleen bestemd is voor de moeders dan zal hen dit nog duur komen te staan. De vrouwengroep Al Amal heeft zich voorgenomen om de vijf Marokkaanse mannen-organisaties in Kanaleneiland bij de kraag te grijpen. *‘Nu gaan zij iets doen,’* zegt de voorzitter van Al Amal stellig!

Moslimvrouw wel of niet zichtbaar?

‘Het beeld dat de media schetst over de moslimvrouw klopt. Vrouwen zijn te onzichtbaar, hebben weinig inbreng in hun omgeving,’ zo luidt één van de stellingen. *‘Ze zijn zichtbaar met het oog, maar hebben geen stem,’* roept een deelnemster luid. Voorzitter van Al Amal haakt hierop in door te zeggen dat veel vrouwen zeggen zichtbaar te zijn wanneer zij een daad verrichten, bijvoorbeeld in de wijk of in het buurtcentrum, maar ze hoeven niet per se op televisie te komen. Het is een keuze die iemand maakt.

Een ander deelnemster reageert hierop door aan te geven dat ze het toch belangrijk vindt dat de vrouwen zich laten zien. De positieve kanten belicht je daarmee, want de Islam en Marokkaanse vrouwen zijn de laatste tijd vaak negatief in het nieuws gekomen.

Op de vraag aan de deelnemers ‘welke tips geef je mee om zoiets als Al Amal op te zetten’ komt het volgende naar voren:

- Vertrouwensband met de doelgroep creëren
- Sleutelfiguren inzetten
- Oudere kinderen van het gezin betrekken
- Sociale controle herinvoeren (verantwoordelijk met z’n allen)
- Inburgeringscursus voor Nederlanders (kennis van andere culturen opdoen)
- Aantrekkelijke thema’s organiseren, zoals Arabische lessen
- Minder in wij-zij termen denken, zowel in de Marokkaanse als in de Nederlandse cultuur kom je veel verschillen tegen
- Een paar stappen achteruit zetten, inspelen op de vragen en behoeften van de vrouwen.

De initiatiefneemster van het *Beste Burenproject* in de Amsterdamse Pijp vertelt na afloop dat ze veel uit deze bijeenkomst heeft gehaald. Ze is nu op ideeën gebracht, om straks in haar wijk de vrouwen uit hun schulp proberen te trekken. Hoewel het over tijd is blijven heel wat vrouwen na afloop een praatje maken met de Vrouwengroep Al Amal. Ook is er interesse voor de boeken die tijdens de workshop tentoongesteld zijn. Het zijn veelal boeken die geschreven zijn door Marzouka El Morrabit, een van de organisatoren van Al Amal. Wie geïnteresseerd is in de inhoud van de groepscursus kan binnenkort meer informatie vinden op de website van Al Amal, www.al-amal.nl.

Sabah el Boujjoufi